

మద్ది శామా

వెన్నెల చిందాల్చిన చంద్రుడు కన్నంలో పీతలా వున్నాడు. అందంగా వుండాలని రాతి అడుక్కునే తాతలా వున్నాది.

యెక్కడ కిరా చంద్రం బయల్లేరేవీవేళవుడని అడగలేదు చంద్రం అమ్మ. బయల్లేరినపుడు యెక్కడికనడిగితే బయల్లేరిన పని సవ్యంగా జరగదని యెందరికో వున్న నమ్మకం ఆ యింట్లో అందికీ వున్నాది.

బయటికి వళ్ళేలప్పడెక్కడికనడిగితే మంచి జరగదంటాడు చంద్రం నాన్న. యేది మంచి యెవరికీ మంచి అనే విషయంలో అభిప్రాయ భేదాలుండొచ్చుగాక. నోటితో వెయ్యని ప్రశ్నని కళ్ళలో కదిలించింది చంద్రం అమ్మ నిద్రకి వుప్రకమించేముందు గోడకి వేలాడుతున్న దేవుడి పటంకి దణ్ణం పెట్టుకుంటూ.

“నో ఫ్రేండ్ పెళ్ళందమ్మా వెళ్తున్నాను పెళ్ళయి పోగానే వచ్చేస్తాను” అన్నాడు చంద్రం వాక్క ఊణం నేలమీద, యింకో ఊణం గోడ మీద చూపుసారింది. అలా సారించిన చూపుగల చంద్రం రాసుకున్న పాదరు మెరుపు అతని ముఖమంతా దీపించింది. పూసుకున్న అత్తరు వాసన గదినిండా వ్యాపించింది.

అమ్మ కళ్ళు మూసుకుని చేతులు జోడించి ద్యానంలో పడ్డాది. చంద్రం-మునుమునూ గబగబా మెట్లు దిగి వీధిని పడ్డాడు.

చలికొరికే శీతాకాలం మలివెచ్చని చెలి కాగిలి తల్చుకుంటూ చిరు చెమటలు పట్టి వెమ్మదిగా నడుస్తున్నాడు. చేతులు రెండూ చెప్పకుండానే పంట్లం జేబుల్లో దూరేయి.

యింకానయం, దేవుడికి దణ్ణం పెట్టుకొంటోందిగా బట్టి సరిపోయింది గాని లేకపోతే ప్రశ్నల సరంపరతో చంపేది అమ్మ. యిలోగా నాన్నగారొస్తే అంతే సంగతులు రెడ్డొచ్చే మొదలాడమన్నట్టు తెల్లారిపోయేది.

మెదడులో వలయాలుగా కోరికల పురుగు దొలుస్తున్నాది. మనసులో భయ సంశయాల కురుపు సలుపు తున్నాది. వొంకర్లు తిరిగి సాగుతున్న వీధి మెలికలు తిరిగి

పాకుతున్న పొంలా వున్నాది.

అమ్మకి పుణ్యం కావాలి. పూజలూ పునస్కారాలూ బాగుండే యీ పద ప్రయోగం అందుకే పుణ్యం పోగు చేసుకోదానికి. పుణ్యం చేసుకుంటే సాపాలు సోతాయట. అమ్మేం సాపాలు చేసిందోమరి చచ్చ వెధవలోచస్తు... పుణ్యం చేసుకున్నవాళ్ళు స్వర్గం కెళ్తారట. అక్కడ రంభా పూర్వశీ వగైరావగైరా అప్పరసల పొందు సుఖంగా...అప్పరసల్ని అమ్మేం చేసుకుంటుందో...చచ్చ వెధవ బుద్ధి మళ్ళీ అటే లాగుతుందే...నాన్నకి స్వర్గం కావాలో వాద్దో...పుణ్యవాస్తుందో లేదోగాని దణ్ణం మూతం పెడతాడు దేవుడికి పుణ్యం సంగతి దేవుడి కెరుకగాని దండిగా డబ్బు కావాలి నాన్నకి యింకో మేడ కట్టాలని తాపత్రయం. యాభైవేలన్నా రాలకుండా పెళ్ళి చెయ్యట్టు నాకు. సరే కానియే రానియే రానియే కట్టుమూ పెళ్ళామూ పెళ్ళాం పెళ్ళాంతో కట్టుం మనకే కాదా దక్కేది. పెళ్ళయ్యే దెప్పడో? పెళ్ళా మొచ్చేదెప్పడో? యీ తాపం తీరేదెప్పడో? తీట తీరాలంటే పెళ్ళే అవ్వాలా? పెళ్ళామే రావాలా? అంటాడు మబ్బిగాడు. అలాగని రూపాయి పాపాయి దగ్గిరిగ్గాని పోయేవోయే జాగర అన్నాడు. యిలాంటి విషయాలు మబ్బిగాడికి కొట్టిన పిండి.

రూపాయి గుంట రొచ్చుగుంట..

గోతికీ నాతికీ గుంటే గుంట.

యేమిటో భాష మహత్యం ముందు మాటపుట్టి తర్వాత అర్థం వుడుతుందో, అర్థం ముందు పుట్టి మాట తర్వాత వుడుతుందో. గుంట గుంటముండ అంజ అమ్మిరండ గుడిపేటిది పడుమకునేది పడుపుక...

పడుపు కత్తె రాక్షస రతిలో అర్థనిమిలిత వేతాల బాధల పాటల పల్లవి అన్నట్టు యెవడో కవి. రమాగాడు చెప్పేడు. యెవడో యేనిటి రమాగాడు చెప్పేడంటే శ్రీశ్రీయే అయ్యుంటాడు. వాడి మొహం...యెవడేది శ్రీశ్రీదా రమాగాడిదా...గాడిద...

మగ గాడిదెందుకో అలా బాదుకుంటుంది పాట్ల కేపి...యెవడయినా జవాల్లి గాడిదనడగాలి.

చీకట్లో చలిగాలి అష్టి సంధుల్ని అదరగొడుతున్నాది. దీప స్తంభం కింద ఆగేడు. ఆ స్తంభానికి అయీ ఇయీ వెలుగుతున్న కాపర్ వేపర్ దీపాలు రెండూ శిలువక్కొట్టిన చేతుల్లా వున్నాయి. వాటి వెలుగు వేలి తడిపే వెత్తురులా వున్నాది.

చలి...చలి...వెమ్మలోంచి పొడుస్తూంది. చలి బనిసు...కనీసం ముగ్గుర్ తెచ్చుకుంటే బావుణ్ణు...

లేవుగాని అముందువున్నయన్నాట్టు వెనకటికి మఫ్లు మనక్కనబడరు బహుశా మస్టీలో తిరుగుతారు కాబోలు...రిక్తాలో వల్లే బావుండేదేమా. వాద్దు యెక్కడికో చెప్పాలి రిక్తావాడికి. చెప్పకపోయినా తెల్లిపోతుంది. వెధవలకి యెవడికీ తెలీకూడదు. వాక్కడికే తెలిస్తే రహస్యం, ఇద్దరికయితే వార్త...వెల్లమా మాన్లమా వెంకటేశ్వరా యిలాంటి విషయాల్లో వెంకటేశ్వర స్వామికంటే వేణుగోపాలుడు బెస్ట్. యేరా యింతకీ దాన్ని క్రీష్ణ క్రీష్ణ అన్నావా లేదా. అంటున్నాడు మొన్నెవడో కోడ్ బావుంది. వెళ్తావా యింటికి తిరిగి

పోతానా. పోతాను ముందుకే పోతాను.

పైకి మాసేదు వెవుల దగ్గర కాలర్ నర్దుకుంటూ దీపస్తంభం దీపాలు రెండూ రవికను చీలుస్తున్న రాక్షస ప్రనాల్లా వున్నాయి.

మొదటాటోదిల్లుట్టున్నారు. జనం గుంపులు గుంపులుగా మందలు మందలుగా వొందలు వొందలు జంటలు జంటలు నేను మాత్రం వొంటరి...యా

పిల్లెవల్లో...పిల్లో పిల్లంతల్లో జారిపోతున్న పైలలోంచి యెత్తుగా వుబ్బుగా పిల పిల లాడుతూంది. యెందుకో అంత ఆకర్షణ మాంసం ముద్దలకి. ముద్దలకా ముద్దుల మధ్య పల్లపు లోయకా...

పద్నాల్లో యేట్టింది పద్దెనిమిద్దాకా ఆడదాని అందార్ని

మొహంలోనే వెతుక్కుంటాడు మగాడు. ఆ వయసు దాటితే అందాలకి అర్థాలూ కొంతలూ అవి దాగుండే వోట్లూ వేరే వుంటాయి.

మొహాల అందాలు మాసే వయసుని మూడేళ్ళ క్రితమే దాటిన చంద్రం వడివడిగా వోళ్ళంతా వేడి వేడిగా నడుస్తున్నాడు.

వైదరాబాద్లో గానా బజానాలుంటాయట కేబరేలు బొంబాయిలో రెడ్లయిట్ స్ట్రీట్...యిక్కడంతా యెడారి...వారి అద్భుత ఉత్పత్తి యు-ఇన్-వన్ టేవ్ రికార్డర్ కం ట్రాన్సిస్టర్ యు ఇన్ వన్

యిన్ వన్ కి వోక్క మూలలో మంచి యెక్జాం పిల్ చెప్పండి మాద్దం సుబ్బిగాడిచ్చిన సమస్య సామాన్యంగా వుండదు. యేదో మెలి ఆశీర్వాదంగాడికి అంత బుర్రలేదు. అందులోనూ తొందర. వెధవ టేవ్ రికార్డర్ కం ట్రాన్సిస్టర్...నీ స్వరేంకాదూ! సుబ్బిగాడి నోటికి యెంతమాటాస్తే అంత మాటా ఛవ్ నోర్మూమ్...యెందుకురా గింజుకుంటావ్. నీకు సిస్టర్ లేరుగా. అయితే మాత్రం వాదన సాగేదే రమాగాడు అడ్డుపడి అసల్యంగజ్జెప్పవేసరికి వెధవలేదీ ఆలోచించరు, పయిగా పోరుషాలు మాత్రం మాలాపు బ్రాసియర్ రా గాడిదల్లారా బ్రా

టా యిన్ వన్ వానానాలో రెండు యిన్ వన్ సెంటర్ బంతులు...యెవరికి రెలియన్సి యింతుం

బంతులూ...బంతులూ కంతులూ అవంటే యెందుకింత యిది రెల్లెల్లకితం వరకూ ఆ యిది యింత యిదిగా లేదు. పార్వతి ముందుకి వొంగి దగ్గరగా మాపించే... చూపించిందా? మాసేను అప్పట్నుంచే...అదే భృష్టి అక్కడ వేలాడేవే కళ్ళలో కదల్లం అదే భృష్టి. అదే పాం

మనిషిని చూసినా, పని మనిషిని చూసినా పదేళ్ళ పిల్ల మంచి పండు ముసలిదాని...పార్వతి...మొగుడేం సుఖ పెద్దాడో ఆరి పోయిన కొరకంచులాగ అవతారం వాడూ...తనంటే మోజేమో...తమ్ముడూ అంటుంది యిద్దరు పిల్లల తల్లి...అయితే మాత్రం ఆ మాపులు ఆ చూపించే...వూరికినే సర్దాగానా...

ఆ వేళనుంచీ చంద్రం కాలుతున్న కట్టెలా కరుగుతున్న లావాలా వున్నాడు. కదిలిన తేనె పట్టులా వున్నాడు. కడలి తరంగంలాగా కాటేసే కాల సర్పంలాగా వున్నాడు. సుబ్బిగాడేవన్నాడేవన్నాడు. సూత్రాలు చెప్పేడు, శాస్త్రాలు విప్పేడు, లాగించెయేరా నాయనా లాగించెయే షేక్స్పియరేవన్నాడు ట్రై యండ్ ట్రై అన్లెదురా...అత్తమ్ముడంటే తమ్ముడెపోతావా, అది నీ అప్పయి పోతుందా...పాపంరా వెధవా పాపంరా దుర్మార్గం వెధవా...పాపం కాదురా నిమ్మ భయపెట్టేదీ అత్తంతుందని భయం పాపం తల్చే మంచోడివయితే యీ సంగతే యెత్తవరా నాయనా నోర్మూనుక్కూమనే వాడివే. అదొప్పకుంటే యెవ్వడికి తెలికుండా యెక్కేనే వాడివి. అప్పడు యీ పాపాలు, తల్చడాలు తమ్ముడి వర్సలూ తప్పిప్పలూ మంచి తనాలు గుర్తురావరా... సువ్ మూసే బుద్ధిమంచరచనం పిరికివాడి మేరి ముసుగు మంచిమనుగులో వుండాలా మూలల్లో కాదు చేరిల్లో

గుర్తుందా మొదటి స్కూటర్ సవారీ?

గాలికి ఎదురీడుతూ రయ్యిమని దూసుకుపోయిన రోజు గుర్తుందా? మీ మదిలోని ఉల్లాసం పెదవులపై సంగీతంగా వెలువడిన రోజు. సూర్యుడితో పందెం వేస్తూ శిఖరాగ్రం చేరాక లిమ్కా త్రాగిన ఆనుభవం. దాహం తీరిన ఆనందం. ఐసోటానిక్ లవణాలతో నిజంగా దాహం తీర్చే పానీయం. నిమ్మకాయ వీరులా మజానిచ్చే ఆ లిమ్కా రుచి మాధుర్యం. ప్రతిమారూ లిమ్కా త్రాగినప్పుడు వస్తుంది కదూ జ్ఞాపకం?

లిమ్కా. నిమ్మ రుచి నదా ఆనందపు అనుభూతి!

ARTIFICIALLY FLAVOURED. CONTAINS NO FRUIT JUICE OR FRUIT PULP.

నిమ్మకాయ నీరులూ మజా నిమ్మకాయ పానీయం

RADEUS/PE/L/5-86

మాపించాలి. దొంగ పిరికి గాడిదా. ఆగలేవూ ధైర్యం లేదు. వో పన్నెయ్ సుబ్బరంగా కంపెనీకి పో. నీకు తెలిదుగా నన్నడుగు చెప్తాను. కక్కురిపడి కానీ ముండకి పోయేవ్. అంతా రొచ్చే. అంటుకుంటే అశ్వినీ దేవతలు కూడా ఆర్చలేరు. అంచేత...యెంత పువన్యాసవిచ్చేదు అంట్ల వెధవ వూదరగొట్టేసేదు కంపెనీలు పేర్లు ప్రదేశాలు రేట్లు...నీతి బోధలు చేసే వెధవల్లేగాని యీతి బాధలు తీర్చేవాళ్ళేడనేద్రపోతావని చెప్తున్నా...రాజకీయాలకీ రంకు వేషాలకీ భేదాసేమేం...

నడుస్తున్నాడు యెదురుగా విశాలమయిన భవనాన్ని చూస్తూ. అది వెన్నెల్లో వెండి ముద్దలా వున్నది. యెండల్లో పాలలో రంగరించిన బంగారు కొండలా వుంటుంది. చీకట్లో పసుపు రాసుకున్న పెళ్ళికూతుల్లా వుంటుంది. అది తామరాకు మీద పనస తొనలా వున్నది. వెండి పళ్ళెంలో కోడిగుడ్డు సానలా వున్నది.

యింత కొంపేం జేసుకుంటాడో వీడు. ప్రఖ్యాత ప్రజానాయకుడు. యే యెండకాగొడుగు. యొక్కడ పదవుంటే అక్కడ పదవీ వ్యామోహమే ప్రజాసేవ...

వ్యామోహం లేదంటావా. బుద్ధి మంతుల్లా మిగిలిపో నిన్నేవయినా అంటే సుబ్బిగా అని పేరెట్టి పిలవాడ్లు నన్ను. గో యె హెడ్ మై బాయ్ రాముడు, మంచి బాలుడు...

అవును అలాగే వుంటానా చూస్తుండు. అన్నాడే గాని ఆ క్షణం నింది అదే యాన. ఆ రేలు ..ఆ ఫీట్లు...ఆ సుఖాలు...సుందర స్వప్నాలు. నడుస్తున్నాడు మేడల్ని యిళ్ళనీ మోలారు బళ్ళనీ చూస్తూ. యీ బోర్డేదో కొత్తగా...ఆయుర్వేదాచార్య బిషగర్వ...గర్వ కాదు గర్వ. బిషగర్వ ఆడవైద్యుల్లేవంటారో బిషగర్వు అంటారేమో! మరి ఆచార్యకీర్తీ లింగంరిణి అంటారా! బిషగర్వ బిషగర్వ కామ దాహాని దాహమా తాపనూ... యేదో వొకటి కామం ముఖ్యం...అది తీరడం మరి ముఖ్యం కామ దాహానికే మయినా మందున్నతా...చెప్పవోయా బిషక్ సుఖాల తీరమూ యింతెంత దూరమూ...హమ్మయ్య దగ్గర పడ్డాం. పడ్డాంటే చెడ్డవే అన్నా దెవరోగాని. రైల్వే సాహసే లక్ష్మీ యుద్ధానికి సిద్ధం. సంకుల సమరం. చంకలో క్షవరం యేది ఖాయం, తిరపతి క్షవరమ; తిరనాళ్ళ సరసమా

కొడవలి లాంటి మలుపు తిరిగి చెల్లకింద చీకట్లో నడుస్తున్నాడు.

బాబ్బాబు రా...న్నాయిన్నాయి వొక్క పావలియ్య సాలు, సోడన్నా తాగుతాను. నీ డబ్బుకేందో కాలేదు నీ పావలాకేం పర్వాలేదు. యీ సత్తులు దెగ్గర తొంగుంటే సార్గవని సువ్వే అంటావానాక. దా మరి పావల సాల్లే యొక్కువొడ్డు. చంద్రం ఆగి చూసేడు. అక్కడ రోడ్డు కవతలివార ఆగిన లారి దగ్గర వో డ్రైవర్ తో ఆడది. ఆ లారి అడవిలో గోతిలో దిగబడ్డ యేనుగులా వున్నది.

ఆ ఆడ మనిషి చచ్చిపోయిన పీనుగులా వున్నది. దాని వొంటిమీది యెర్ర చీరా యెర్ర రైకా. రాత్రికి పూసిన రక్తంలా వున్నాయి. ఆ తల్లో తురిమిన పిచ్చి

రోషన్ సింగ్

“ఈ వారంలోనే నన్ను ఉరి తీస్తారు. ఈ లోగా భగవంతుడు నాలో జాతీయ భావాన్ని, దేశభక్తిని ఇంకా పెంపొందించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. నా పుత్యపుపల్ల ఎవరూ, ఎలాంటి విచారాన్ని వ్యక్తం చెయ్యరాదు. నాచావులో ఎలాంటి ప్రత్యేకత లేదు. నాలాగే ఎందరో వీరులు దేశం కోసం ప్రాణాలర్పించారు. ఇంకా ఎందరో అర్పించనున్నారు—”

“నేను నా భార్య బిడ్డలకు దూరమై రెండు సంవత్సరాలు దాటింది. నా ఈ జైలు జీవితంలో భగవద్భావంతో నా భార్య బిడ్డలపైని మోహానికి, ప్రేమ బంధాలకు ఎప్పడో దూరమయ్యాను—”

1925లో రోషన్ సింగ్ అనే స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు జాతీయోద్యమంలో పాల్గొన్నందుకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అతన్ని బంధించి జైల్లో పెట్టింది. జైల్లో వున్నప్పుడు అతను తన స్నేహితునికి రాసిన లేఖ ఇది.

ఈ దేశభక్తుడు జైల్లో వున్నంతకాలం సాత్విక జీవితాన్ని గడిపాడు. జైల్లో ప్రార్థనా గీతాలు పాడుతూ, భగవద్గీత చదువుతూ కాలం గడిపేవాడు. జైల్లోనే చదువు నేర్చుకున్నాడు. ఎన్నో గ్రంథాలను చదివేశాడు.

ఈ సందర్భంలో అతని స్నేహితుడొకసారి ఇలా అన్నాడు—

“ఉరికంబం ఎక్కేవానికి నీకీ చదువెందుకు?”

అందుకతను ఎంతమాత్రం నిరుత్సాహపడలేదు. ఒక చిరునవ్వు మాత్రం చిందించాడు. అదే అతనికి సమాధానం.

ఉరి తీసే రోజున ఆజ్ఞరాకముందే అతను సిద్ధంగా వున్నాడు. జైలర్లు అతన్ని పిలువగానే భగవద్గీత చేతబట్టి చిరునవ్వుతో ముందుకు నడిచాడు. ఉరికంబమెక్కి “వందేమాతరం” గీతం ఆలాపించాడు. చివరి శ్వాసను విడిచాడు.

ఈ స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడ్ని 1927 డిసెంబర్ 19న, అలహాబాద్ జైల్లో ఉరితీశారు.

—ఎ. సందరినాథ్

పూలు చెక్కకి పట్టిన చెదల్లా వున్నాయి. ఆ కాకీ గుడ్డల డ్రైవరు కాలిన యినప కడ్డీలా వున్నాడు. రా బాబు రా, వొక్క పావలియ్య సాలు. యొక్కడికో యెల్లక్కర్నేదు. అక్కడే జాలిగా చూసింది గుంటలు పడ్డ ఆ కళ్ళు గుడ్డి దీపాల్లా వున్నాయి. ఆ దీపాల జాలి జాలి చూపులు లోకం చేసుకున్న పాపాల్లా వున్నాయి. అక్కడే వున్న అయిదారు గుడిసెలు విసిరేసిన కోడిగుడ్డు చొలకల్లా వున్నాయి. నాచుపట్టిన సరస్సుల్లా వున్నాయి. అక్కడప్పుడు చల్లగాల్తూ పిల్లయేర్లూ చంద్ర శిలూ యింద భవనాలూ చందన గంధాలూ చంచల చకోరాటలూ ప్రేయసీ ప్రియుల వలపుల తలపుల మీద తాజగా మోజగా వెలిగే నెలరేడు. దిక్కుమాలిన వాళ్ళూ బక్కలంజలూ పూరి గుడిసెలూ గుడిసేటి ముండలూ తిరిగే చోట నా వెన్నెలలు వెదజల్లుతానా అనుకుని మబ్బు తెరల మధ్య మరుగయిపోయేడు.

“రా బాబూ...వొక్క పావ...”
 “స్వే నియ్యమ్మ యేటే సాద వొడ్డు మొర్రోంటే గంటనించి సతాయిస్తన్నావ్. పది రూపాయిల కాడ మొదలెట్టి పావలాకాడికొచ్చేవ్ యేద్యే స్త్రీవే పావలిచ్చుకుని లంజ...”
 “సోడ తాగుతాను బాబూ దావతేత్తంది”
 “దొరసాని; దావతేస్తే సోదా తాగు దా. సారా వొడ్డా, యెల్లెల్లు నీలాగి పల్లగ తొంగో సోదా తాగుద్దట స్సోదా”
 “బాబ్బాబలగవక బాబూ దావత బాబో కడుపు తొప్పి”
 “సీకల మొయ్యా మేసేవేంటే లేపోతే కడుపు నెప్పెందుకొస్తాడే”
 లేదు బాబోయ్ లేదు, లేత్తండి లేదు. ముద్ద మొగం జూసి మూడ్రోలయినాది. మెతుకు ముట్టుకుని మూడ్రోలెల్నాయి. ఆకలి బాబూ సంపుతన్నాది. అయ్యాలింవేటి తిన్నేదు బాబూ, యేటి తిన్నేదు. పొద్ద నంగ యియ్యేల యిన్ని టీసిల్లు తాగేను. అంతేనయ్య ఆకల్నెప్పి తండీ కడుపుల సోట్లు...”

“అకలేస్తే రోకలి మింగవ నన్ను సంపక యింకోడై వణ్ణయిన నూసుకో యెల్లు”

“అలాగవక...కు బాబూ రా నాయనాపావల్సాలు. పుత్రిపున్నేవికడలేదు రా బాబూ రా అల్లా గుడిసే. బాబూ వొక్క పావలియ్యి. సోడ తాగతాను. మూడో లయి ముద్ద లేదు. మూడోలయి మెతుకు లేదు. వొక్క బేరవయినా రాలేదు. కడుపులవెప్పి. అకలి వెప్పి అకల్సేప్పి కడుపుల్సేప్పి రా నాయనాయనా పొద్దువ్తా గేను తండ్రి యిన్ని లీ సుక్కలు మరింకా డరువియ్య వన్నాడు. ‘లీ నీల్లయినా యింకోయ్యడింకోయ్యడు... మెతుక్కి మొగవాసిపోయేను. లీ నీల్లకి తల్లడిల్లి పోత న్నాను. సోదా సుక్కల కోసం సచ్చిపోతన్నాను. యెదవ బతుకు తండ్రి. యెండి పోయిన బతుకు యెదవ బతుకు బాబూ బండలైపోనాది. బద్దలై పోనాది బాబూ బగవంతుడా తండ్రి నాయనాయనా వొక్క పావల సోదా...సోడ సాలు. తండ్రి పావలియ్ సాలు. పావల్సాలు బాబూ”

“అకలితో రోదిస్తూ రోదనలో కంపిస్తూ కూలబడి పోయింది సత్తులు. అలా కూలబడిపోయిన సత్తులు వెల్లకిలబడి కొట్టుకుంటున్న బొద్దింకలా వున్నాది. అలా కూలబడిపోయిన సత్తులు కరిగి నీరయిన మైనం ముద్దంలా వున్నాది. అలా కూలబడిపోయిన సత్తులు విరిగిపోయిన వీరం మూలలా వున్నాది.

బతుకుతి హంబిన కార్టూన్

“ఇంకెల్లు యేడ్చింద్వాలుగాని లెగు, నా కర్మ గుడి సెటిదయి యిక్కడాగిపోయేన్నేను. నీపాల బడ్డాను. నాకూ దాహవే. మందు దాహం. అద్దేపోతే కీళ్ళు కదలక బండి వడ్డు. ఆ కుర్ర లంజికొద్దు క్షీనప్రీగాడెల్లి రొండు గంట్లయిపోయింది. మంద్రోట్రారా నా

16-5-86 ఆంధ్రజ్యోతి సచిత వారపత్రిక

కొడకాని పంపితే యింతదాకా అయిపులేదు. యిద్దోరా అంటే యుగం జేస్తాడు. కొజ్జా నాకొడుకు...యోడిం తకీ మందుకోసవెతుకుతున్నాడో ముండవేన్నయినా పక్కలేసుకు తొంగున్నాడో. నీకో పావలాయయ్యడాని క్కాదు. జేబులో దంతా వూడ్చి అడి యెదాన్న గొట్టేను. పదకొండయితే కొట్టు మూయించేస్తారు. మావయ్యలు మనుసుల్లిరగ్నూడదంబ. దొంగల్లిరగొచ్చు గావాల అయ్యేలయ్యి...శాంతి బద్రతలు గాపాడ్తారంబ నిన్ను నీ యింట్లో యెట్టి నీ యింటికిళ్ళు తాళంవెట్టి ఖాపాడతారంబ. యెవడింట్లో ఆడు బుద్దిగాతొంగుంటే యింకేళ్లెందుకో నాకు తెల్లేదు. లెగు యింకెల్లిపో పోలి సోల్లుగాని రాగ్లు. దొంగనాకొడుకుల కోసం తిరుగు తారు. అల్లెటో యిల్లకెదురొచ్చినట్టు సాలుగ ఆల్లు ఆల్లు పనేదో సక్క పెట్టేస్తుపోతారు. యీ నాకొడుకులు నిన్నూ నన్నూ బొక్కలెట్టి పులుసులో కెవికలు ‘మిగల్కండ సెమ్మా లెక్కలాగేస్తారు. యింకియాలకీ కొడుకు రాడు. మందులేదు. కీళ్ళు కదల్చు. బండి బజ్జంలాది. మరింకెల్లిపో నీక్కాకలేస్తందో. అకలేస్తందో దాహవేస్తందో నాకు తెల్లుగాని. కొంపలో సెవం లేసి నట్టేడ్చినందుకయినా పావలా పారీసివోళ్ళి. నాకాడ లేదు. యింక లెగు మరెల్లిపో యింకేం సెప్పకు. నువ్వేడ్చి నన్ను వాగించకు. నువ్ వాక్కు. నువ్వాక్కు యెల్లు తిన్న గెల్లు...” పొట్ట దిగబట్టి నొక్కుకుంటూ బాధనదిమి

Tourist Services in North India

మా స్వంత డీలక్స్/సూపర్ డీలక్స్ (Video) బస్సులు ఉత్తర భారతదేశ మందలి ముఖ్యమైన చారిత్రాత్మక ప్రాంతములు మరియు పుణ్యక్షేత్రములకు ఢిల్లీనగరం, తాజ్ మహల్, మధుర, బృందావన్, ముస్సోరి, బదరీనాథ్, కేదార్ నాథ్, హరిద్వార్, జైపూర్, సిమ్లా, కాశ్మీర్, శ్రీనగర్, గుల్మార్, పహల్ గామ్, అమృత్ సర్, భాక్రాడామ్ మరియు చండీఘర్-నిర్లిత రోజులలో ఢిల్లీ నుంచి బయలుదేరును.

Available 27,35,50 Seater Super Delux Video Coaches on Contract for Groups. Our receipts are approved for LFC/LTC.

ఆధునాతన సౌకర్యములతో తెలుగువారిచే ప్ర ప్రథమముగా వడుపబడుచున్న భోజన ఫలహారశాల మరియు విశ్రాంతి గృహమైన హోటల్ సదరన్ (మా అనుబంధ సంస్థ)లో మీరు ఢిల్లీలో ఉన్నప్పుడు బస చేయవచ్చును.

(80 Rooms with Attached Bath and Toilets, Halls for Groups. Colour T.V. and Lift With Moderate Tariff)

వివరములకు : **SOUTHERN TRAVELS (Regd)**
Winners of Transworld Gold Medal
(ఢిల్లీలోని తెలుగువారి ఏకైక వాణిజ్య సంస్థ)
Arya Samaj Road, Karolbagh,
NEW DELHI - 110 005.
Phones: 572 2210 (6 Lines)
Madras Office Ph :31553

SUVARNA

వావిటెక్కిక్

A.P. రెసిడెన్షియల్ జూనియర్ కాలేజి నాగార్జున సాగర్. కామన్ ఎంట్రన్స్ పరీక్షలకు

డికే శాండ్ విచ్ కోర్సు

రెండు దశాబ్దాలకు పైగా అనుభవము గాంచిన శ్రీవిద్యా విహార్ కాంపిటీటివ్ ఎగ్జామినేషన్స్ కోర్సు వారి ఆధ్వర్యంలో మీ విజయానికి నూటికి రెండువందలపాళ్ళు అవకాశం అడ్డివన్ను: 25-4-86. వివరములకు: కోర్సు ప్రారంభం: 6-5-86

స్థాపితము: 1962

Ph: 32084, 31977

శ్రీవిద్యావిహార్

(ఆదర్శ గురుకుల విద్యాసంస్థ) రింగ్ రోడ్, లలితానందనగర్, గుంటూరు-6

బాల బాలికలకు వేర్వేరు ఫర్స్ట్ హాస్టలు రు.100/మం. లేక D.D. పంపి సీటు రిజర్వు చేసుకొనండి!

PRAGATHI CLAYCO.

పెట్టె అయాసం తీర్చుకుంటూ నెమ్మదిగా లేచింది సత్తులు.

అలా లేచిన సత్తులు పెను భూతం పీకిన కోడి పెట్టెలా వున్నాది. పెనుగాలి బీభత్సానికి లొంగిన చిగురు కొమ్మలా వున్నాది. వుండి...

“మా బ్రతుకుల మీద పడేట్లానికే సాల్లంలేదు కళ్ళం నీల్లు యింక సెవం మీద బడేట్లానికెక్కడ మిగల్తాయిలే”

అన్నాది అని చెల్ల వెనక చీకట్లో కల్పిపోయింది సత్తులు. మబ్బు మాటున దాగిన చంద్రుడు తొంగి చూసేడు. చెట్టు వాటున అగిన చంద్రం వొంగి చూసేడు. మాసి ముందుక్కదిలేడు.

ఠొమ్మముండ యెంత సూసెవ్వేసింది. యెంవేస్తే యెంత హేస్తే. వీధి లంజ. యీ ముండ దగ్గర పడు కుంటే పాం సక్కలో పడుకున్నట్టుంటుంది కాబోలు. అందుకే దీన్నగరికెనడూ రాలేదు మూడ్రోజుల్నుంచి, యెవడికి మోజు యీ యెముకలగూడు.

వోళ్ళు జలదరించి వులిక్కిపడి విదిలింతుకోబో యేడుగాని చెయ్యి ఆ గుప్పిట్లో బిగుసుకుపోయింది.

“నానబ్బాయ్ గారూ సూరమ్మని అయిదియ్యండి సాయి.”

యిదెనత్తి యిందాకడ్డికాదుగదా...కాదు యిది యెందుచేసలా కాదు, రెండు బోండాల్ని కాసిన యెండు కొబ్బరి చెట్టు యెండిపోయిన చెట్టుకి బొండాలు... బింకాలు...

“అక్కర్లేదు వాద్దాద్దు.”

“ఆ అల్లె అంటారు. మీ రెండుకనాచ్చేరో నాకు తెల్లేటి. రండి బాబూ రండి, నా దగ్గర జబ్బులేం లేవు. అయిదియ్యండి సాయి. యీ యిది మొత్తాన్ని నాలాడ్డి నేదు. బయనేట్నెదు. రండబ్బాయ్ గారూ...”

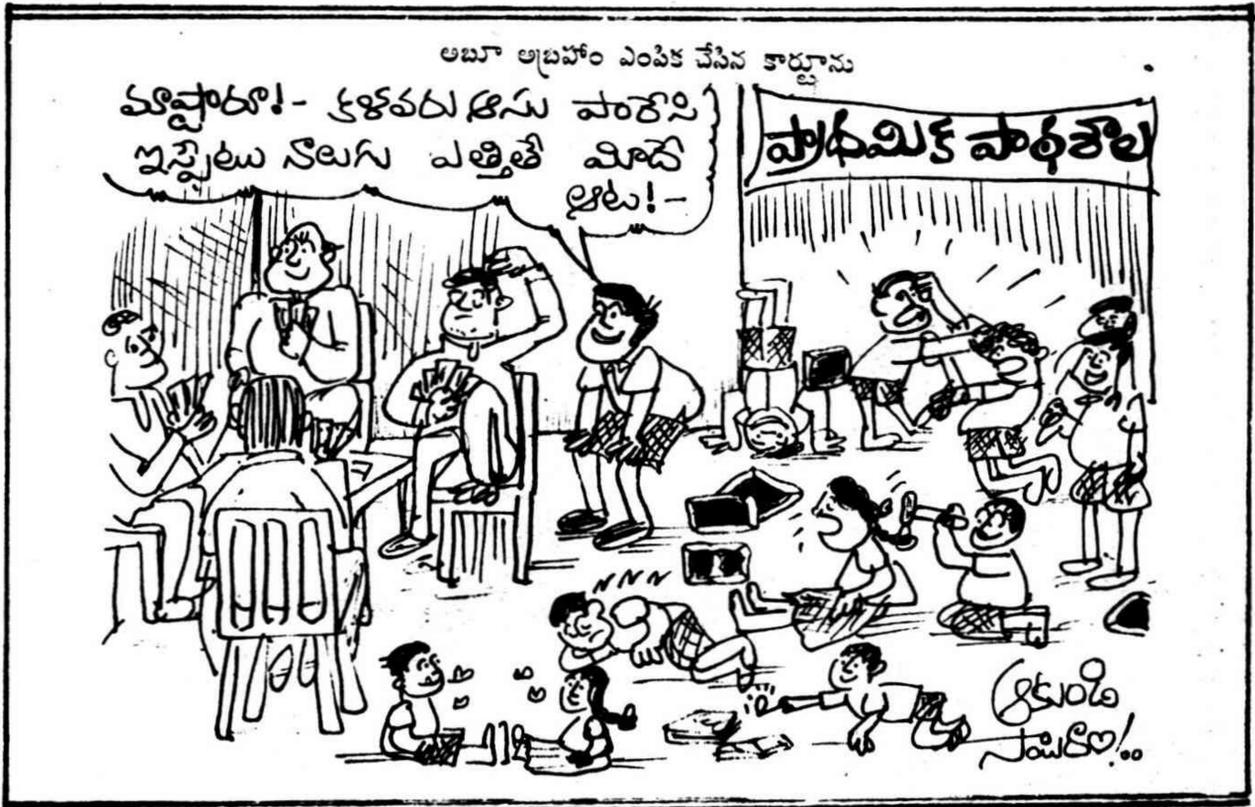
“నేను...నేనొక్కడిక్కాదు...చెయ్యెదులు ముందు.”

“యిక్కడిక్కాదా మరెక్కడికి అక్కడికామేడల్లోకి అక్కడికి యిక్కడికి యేటి తేడా బాబూ! అది బల్బినోల్ల మేడ. ఇది బక్కోల్ల గుడిసె. అంతే బాబూ మీకేం పర్నేదు. బేసికర్. నాకాడ మంచవున్నాది సులకది. మేళ్లో ముండల్లగ్గర పరుపులుంటాయిగాని నా మంచ మీద నానుంటే నీకింక పరుపుల్లో పనేటి. యింక తేడాయేటి అల్లకి నాకూ అందరాడోల్ల దగ్గరుండేదే అల్లగ్గరుంటాది. అల్లగ్గరున్నాదే నా దగ్గరున్నాది. అంతే నంటావా కాదా. కాదూ కూడదు పరుపే కావాలం లానా అదిగో ఆ పెంకుటిల్లే మార్తమ్మత్తది. అది దాని కాడుంటాయి. రా బాబూ యింకో ఠొండ్రూపాయిలు పారేతే గది మంచవూ పరుపూ యిత్తాది. నాకు అయిదియ్య సాయి.”

“నీకాడేటి ఫెసలే. అయిద్రూపాయి. లా.. నీ మొకానికి.” చంద్రం సూరమ్మ చూసేసరికి సత్తులు కనిపించింది నవ్వుతూ. ఆ నవ్వు పండుటాకులు లాల్తు న్నట్టుగా వున్నాది. ఎండుకట్టెలు కాల్తున్నట్టు వున్నాది.

“నాకయితే అద్రూపాయి సాయి.”

సూరమ్మ సత్తులు వేపు కత్తుల చూపు చూసింది.

సత్తులు సూరమ్మమీద చూపుల చూలాల విసిరింది.

సత్తులు చూపులో కారమున్నాది, సూరమ్మ చూపులో కోరలున్నాయి.

“నా బేరాన్నాడ్డొత్తావంటే సిగ్గులేవ్దానా.”

“సిగ్గులేవ్దాన్నానుగాదే అటుమొన్న నా కాడి కొచ్చినోళ్ళి నువ్వెగరేసుకు పోనేదూ. నువ్ జేతే వాప్స నేవేతే తప్పనా.”

“తప్పలు పట్టే తప్పదు ముండవి నువ్వేనే. తంపులు పెట్టే తుంటరి లంజివి నువ్వేనే. ఆయాలాడు మోజుండే నాకాడికొచ్చేదే.”

“అబ్బో మోజు నీకాడేలున్నాదని మోజడిపోయేదే లప్పానా అల్లిప్పా కప్పాయేటే నీ గొప్పా”

“నా కాడేలున్నాదో నా యెంట్చినోన్నే అడగనేక పోనానా”

“అడగడవెండుకే తాటకీ తాటికాయలంతేనున్నా యనేగా నీ మిడిసిపాలు మట్ట గిడసా”

“తెల్పినాది గదా యింకెల్లు యింకెల్లింకెల్లెండు పాల్లకాయలేలాడేస్కాచ్చిసివావ్ గాని...రా బాబూ దీన్తో యేటి”

అంటూ సూరమ్మ చంద్రం వేపు తిరిగింది. గబుక్కున సత్తులు చంద్రాన్ని వెనక్కి లాగింది. సూరమ్మ చంద్రంని ముందుకు లాక్కుని గట్టిగా నాటేసుకున్నాది. సత్తులు వెనక్కి లాగడం సూరమ్మ ముందుకి లాక్కోవడం యిద్దరి మధ్య వూగుతున్న చంద్రం పెండులంలా వున్నాడు. దూరంగా పెంకు టింటిముందు సులకమంచంమీద పరుపేసి దుడ్డు క్రలో దుమ్ము దులుపుతున్నాది మార్తమ్మ.

నారీ నారీ నడుమ మురారీ దూది పరుపుమీద దుడ్డుక్ర. తాసుత్తమ యెదల మధ్యమ యెక్కడో అధమ బావుంది. నేను గట్టిగా ముందు మెత్తగా వెనక...బావుంది. గట్టిగా యెత్తుగా మెత్తగా...పుబ్బుగా బంతులు...యేమానందము భూమితలమున...సుఖ

మంటే...వీళ్ళిద్దరికీ చెరో అయిద్రూపాయిలు పారేస్తే సరి కావాలిన్నట్టి టీలాగుతారు. అక్కర్లేనన్ని సోదాలు గోళి కట్టిన సోదాలు బుసబుసా గ్యాస్ పొంగే సో...డా...లు...

మొదల వెచ్చగా పిదప వల్లగా చంద్రం కళ్ళముందు నక్షత్రాలు మెరిసేయి. కళ్ళు చీకట్లు కమ్మి వోళ్ళు మత్తుగా గమ్మత్తుగా నాడులు కుంగి సంధులు వొంగి వల్ల వల్లగా జిగల జిగలగా వీదర వీదరగా శరీరం శీతాకాలం కుండలో నీళ్ళలా వున్నాది. కుండమీద వెమాయింపులాగ వర్మంమీద వెమల పట్టి సిగ్గుపడ్డ చంద్రం నీర్పడిపోయేడు నిస్సత్తువగా నిలబడిపోయేడు.

అలా నిలబడిపోయిన చంద్రం వాడిలిపోయిన వంకాయ్లా వున్నాడు. అలా నిలబడిపోయిన చంద్రం గాలితిసిన బుడగలా వున్నాడు. వర్షంలో నానిన పతాకంలా వున్నాడు. యెండిపోయిన తలాకంలా వున్నాడు.

“వాదులే లంజా”

“నువ్వే వాదులు యీ బాబు నా యెంటే వొత్తాడు”

“అద్దురూపాయి సాయి బాబూ. టీనీల్లెనా తాగు తాను”

“పావలియ్య సాయి బాబూ మూడ్రోజుల్నించి మెతుకులేదు బాబూ దావత తండ్రి”

“నానూ అంతే బాబూ దానికి పొద్దుట టీయన్నా పోసేడు నాకది నేదు బాబూ పోనీ పావలే యియ్యి బాబూ యెక్కువడగను బాబూ”

“దావత బాబూ”

“అకలి తండ్రి రా బాబూ”

“రా న్నాయి న్నాయేస రా”

“నువ్వేటే మజ్జిని”

“నువ్వేటే రంకుముండా”

“నానంకుముండనేనే. నువ్ పెతివ్వోతవి. పర మేసుడి పెళ్ళానివి పార్వతి దేవ్వి”

అటూ అలభాం ఎంపిక చేసిన కార్టూను

'ఈ స్టాఫ్ పాలిటెక్నిక్ తో కేసు సినిమా తీయలేకపోయింది. టీకా ఫైటింగ్ సెక్షన్ వీటే చేస్తుంటే!!'

పార్వతి...పార్వతి...యెంత పన్నేసేవ...నువ్వే పూ అంటే యీ పెంట యీ ముండల మధ్య యిలాగా... పోయిగా ఆకలా దాహమా చింతలా వంతలా...

"వోలెల్లే"

"నా నెక్కడికెళ్తానే"

"నువ్వెళ్లవే నేనంపిల్తాను"

"రాయే సూత్రాను యెవత్తడవోల్తాదో."

"యేటే యెగుర్తన్నావ్."

"నువ్వేటే సెటేగిపోతన్నావ్. రాయే సూత్రాను ఏ పెతావం."

"యేటే నువ్వునేది రాయే."

సూరమ్మ సత్తులు మీదకురికి తల్లో పూలు తెంపే సింది. సత్తులు సూరమ్మ జడట్టుకులాగి నవరం పీకే సింది. సూరమ్మ సత్తులు జట్టుట్టుకున్నాది. సత్తులు సూరమ్మ రైక చింపేసింది. జత్తు పీకడం, పీక్కుండా ఆవడం, కొంగులాగడం, లాక్కుండా అడ్డడం, రైక చింపడం, చింపకుండా చూడడం, చీర ముడిమీద చేతులెయ్యడం, వేసిన చేతులు తోసెయ్యడం, చీర లెత్తడం, యెత్తిన అంచులు దించడం, అరవడం కర వడం రక్కడం వొక్కడం లాగడం పీకడం గోళ్ళు గుచ్చడం వేళ్ళలో గిచ్చడం.

అలా కలబడ్డ వాళ్ళిద్దరూ పగబట్టిన రేమల్లా వున్నారు. అలా కలబడ్డ వాళ్ళిద్దరూ పడగెత్తిన తామల్లా వున్నారు. కిందబడి మీదబడి అలిసిపోయిన నిలిచి పోయిన వాళ్ళ తొడలమధ్య వేళ్ళు, రెప్పల మధ్య నీళ్ళు ఆ కన్నీటికి కర్కశత్యానికి కారణం ఆలోచించే అమ్మల్లారా ఆకలి అనలోకించే అయ్యల్లారా ఆకలి ఆకలి కత్తుల కళ్ళ కత్తులపులి.

ఆకలి కడుపులో కనాతు చేసే రోకలి మెదడులో మెలికలు తిరిగే పులి. కడగళ్ళ నెగళ్ళ మధ్య ఆ కళ్ళ ఆకళ్ళు. ఆ కళ్ళు వర్షించే మేఘాలు. ఆ కళ్ళు గొండించే వ్యాఘాలు.

యింక లాగించెయ్యడం మంచిది. వెంటనే జండా యెత్తెయ్యకపోతే జనం మూగి గుర్తుపట్టినా పోలిసులొచ్చి పట్టుకున్నా ప్రమాదం. పరువు బజారెక్కుతుంది. పద పద. నడు...కదులు...వాళ్ళకి చెరో అయిదు... అయింది చాలు. అదెందుకు బొక్కా చావనియ్ ముండల్ని తమ్ముకు చావనియ్ హుండిలో వేస్తే పుణ్యం దక్కుతుంది. ఖర్చు పెట్టుకుంటే పురుషార్థం. గండం గడిచి గట్టెక్కిన వాడిలా నడుస్తున్నాడు చంద్రం. మలుపు తిరిగే సరికి సందులో పోలిసులు.

సందులో వున్న పోలిసులు గొంతులో దిగిన చేప ముళ్ళలా వున్నారు. ఆగిన మోటార్ బైక్ మీద ఆగని తొందరలో యెస్సె ఆ పక్కనే నిలబడి వున్నా కలబడు తున్నట్టు కదుల్తున్న హెడ్.

అధికార దుర్వినియోగం, దౌర్జన్యం అంటూ సాల్లు కబుర్లు చెబుతారుగాని పోలిపోడు లేకుండా పరిపాలనవ ద్యెయ్యగల్గిపోయింది. యింగ్లీషోడు సెయ్యగలేదా. కాంగ్రి సోడు సేసేదా. యెస్టివోడు సేస్తాదా! అయన్నీ ప్రెజల కోసం సార్. బోదలన్నీ ఆళ్ళకి బ్రోతల్నన్నీ మనకీవి. మీరేం వొరీ అవకండ్సార్. అంతా సెల్లయ్ పోద్ది. మనంగానేపోతే యీ జెయిళ్ళూ కోర్టులూ స్టేషన్లూ స్టేషన్లూ గుమాస్తాలు జడ్జిలూ తెల్ల పంట్లూ నల్లకోటూ యియన్నీ యెవడోచ్చినా మనకేంకోకాలేద్సార్.

అంతే అంతే అంతేనోయ్ కరెక్ట్ గా చెప్పేవ్... యేయ్ యిలారా యెవర్నూ యి...లా...రా...

చంద్రం దగ్గరగా కదిలి తలొంచుకు నిలబడ్డాడు.

అలా నిలబడ్డ చంద్రం వొర్షంలో వొణుకుతున్న కోడిపెట్టలా వున్నాడు. అలా నిలబడ్డ చంద్రం వొడ్డన పడి కొట్టుకుంటున్న జల్ల పిల్లలా వున్నాడు.

"అక్కడ నిలబడు. నీ సంగత్రయ్యత మాస్తాను... ముందు యేరయ్యా నీళ్ళు. స్కాండల్స్. యింకారారేం. నువ్వీ బండి మీదెళ్ళి పని చూసుకోచ్చెయ్ మాంచి పిటపిటలాడే పిల్లల్ని చూడు. నలుగురయినా వుండాలల.

యేకంపిని అదీ వెధవది యీ పేర్లు గుర్తుండి వాళ్ళు బయల్దేరు తొందరగా."

"నాకు మోటార్ బైక్ డ్రైవింగ్ తెలిస్తూ. సారీ సార్."

సరిపోయింది. అయితే నేనే వెళ్తాను. వాళ్ళేం వెలగ బెద్దున్నారో నువ్వీడి సంగతి చూడు.

అలా అన్న యెస్సె దర్పంగానేకాక దగుల్పాజీగానూ వున్నాడు. అలా అన్న యెస్సె గర్వంగానేకాక కోడిపిల్లల్ని కొట్టేసే గద్దలా వున్నాడు. ఆ పక్కనే వున్న హెడ్ క్రొర్యం తెల్సిన పులిపక్కన జిత్తులు నిండిన నక్కలా వున్నాడు. ఆ పక్కనే వున్న హెడ్ కాటేసే కాలనాగుకి విషపు కోరలా గీరగా వున్నాడు.

"వీడి సంగతి చూడు నేవెళ్తా యీసాటికే గురుడు గంతులేస్తుంటాడు" అని మోటార్ బైక్ మీద యెస్సె వెళ్ళింతర్వాత తన పేరు, తండ్రిపేరు, వీధిపేరు, పేటపేరు చదివిన చదువు, వొచ్చిన వయసు వగైరా హెడ్ గార్కి విన్నవించేడు.

"యెక్కణ్ణింపొస్తున్నావా నాయనా అంటే ఫ్రెండ్ డింట్లించా. యిప్పుడేం ఫ్రెండు తాటి చెట్టెందుకెక్కేవా అంటే దూడ గడ్డికోసవన్నాట్టు వెనకటి కెవడో. చూస్తే దొంగోళ్ళా లేవు. అయితే మాత్రవెక్కడికి పోతావోలే. అయిదు నిమిషాలు చాలు నిన్ను పట్టెయ్యడానికి. ఫ్రెండ్ డింట్లించో, రండింట్లించో, రంకుముండింట్లించో...సరేలే యిప్పుడ్చివ్చివ్చి కెళ్ళి బొక్కలడేసేటైం లేదు. జేబులెంతున్నాది యిలారా...అమ్మయ్య బాగానే పోగేసేవే వోట్లు... పేంట్ల యెంత దాసేవ్ యిలా దిరుగు ఫన్నియ్యమ్మ యిదేంలానాయనా జిగట యెక్కడంటించు కున్నావోరా యెవత్తంటించింది. సెగా తీల్లడయితే పర్వా లేదు పచ్చది మాత్రం ప్రెమాదం డ్రాటుకి సూపిం చుకో తిప్పగింటి కెళ్ళివుడు అర్థమయ్యిందా!"

అంతలో వచ్చిన యెస్సెని చూసి సాల్యూట్ చేసి అడిగేడు హెడ్ కానిస్టేబుల్.

"యేవయ్యింది సార్!"

"సెల్లయిపోయింది. వీడి సంగతేవయింది"

"సెల్లయిపోయింది సార్"

చంద్రం నడుస్తున్నాడు విషాదంగా నవ్వుకుంటూ. ఆ నవ్వు విరిగిపోయిన వెన్నెల్లా వున్నాది. ఆ నవ్వు పగిలిపోయిన పాల పాత్రలా వున్నాది.

కామ తాపాను తాపమా దాహమా యేదో వొకటి. యింతకీ అది తిరినట్టా తీరనట్టా.

నింగి నీరు, నేల గాలి విప్ప మవ్వయినా చెప్ప యీ చిక్కుముడి విప్ప.

చంద్రం నడుస్తున్నాడు.

సత్తులు సూరమ్మ కన్నీట్లో తడుస్తున్నారు. గుండెల్లో సుళ్ళు. బతుకుల్లో ముళ్ళు. నింగిలో చంద్రుడు పాచిపట్టిన ప్రజాస్వామ్యంలా వున్నాడు. నేల మీద యీదేశం నాచుపట్టిన చందమామలా వున్నాది.

